

Duminică, 21 Iunie, 2026
Sf. Mc. Iulian din Tars și Afrodisie
Duminica a III-a după Rusalii
(a Sfinților Athoniți) (Dezlegare la pește)

Romani 5

¹ Așadar, fiind noi îndreptățiți din credință, pace avem cu Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Hristos,

² datorită Căruia am și avut, prin credință, cale deschisă la harul acesta¹ în care stăm și ne lăudăm în nădejdea slavei lui Dumnezeu².

³ Și nu numai atât, dar și în necazuri ne lăudăm, bine știind că necazul rodește răbdare,

⁴ iar răbdarea, încercare, iar încercarea, nădejde.

⁵ Iar nădejdea nu face de rușine, pentru că iubirea lui Dumnezeu s'a vărsat în inimile noastre prin Duhul Cel Sfânt care ni s'a dat.

⁶ Că'n timp ce noi eram încă neputincioși, la vremea cuvenită Hristos a murit pentru cei nelegiuiți

⁷ – căci cu greu va muri cineva

¹ = Starea de grație; favoarea de a trăi în imediata apropiere a lui Dumnezeu.

² În speranța că la sfârșitul veacurilor ne vom împărtăși de slava lui Dumnezeu.

pentru un drept; și pentru cel bun poate că ndrăznește cineva să moară –;

⁸ dar Dumnezeu Își arată iubirea față de noi prin aceea că Hristos a murit pentru noi pe când noi eram încă păcătoși.

⁹ Cu atât mai mult acum, prin urmare, când suntem îndreptățiți întru sângele Lui, prin El ne vom mântui de mânie³.

¹⁰ Că dacă'n timp ce eram vrăjmași ne-am împăcat cu Dumnezeu prin moartea Fiului Său, cu mult mai mult, odată împăcați, prin viața Lui ne vom mântui.

2 Corinteni 11

²¹ O spun spre rușinea noastră, ca și cum noi am fi fost slabi... Dar în orice ar îndrăzni cineva – o spun în nebunie –, voi îndrăzni și eu!

²² Sunt ei Evrei?: și eu sunt! sunt ei Israeliti?: și eu sunt! sunt ei sămânța lui Avraam?: și eu sunt!;

³ = Mânia Judecății de Apoi.

23 slujitori ai lui Hristos? – ne-bunește vorbesc –: eu, mai mult decât ei! În osteneli, mai mult; în închisori, mai mult; sub lovituri, fără număr; la moarte, adeseori.

24 De cinci ori am primit de la Iudei cele patruzeci de lovituri fără una⁴;

25 de trei ori am fost bătut cu vergi; o dată, împrôscat cu pietre⁵; de trei ori s'a sfârâmat corabia cu mine; o noapte și o zi am petrecut în prăpastia mării;

26 în călătorii, adeseori; primejdii de la râuri, primejdii de la tâlhari, primejdii de la neamul meu, primejdii de la păgâni; primejdii'n cetăți, primejdii'n pustiu, primejdii pe mare, primejdii'nre frații cei mincinoși!

27 În osteneală și'n trudă, deseori în privegheri, în foame și'n sete, deseori în posturi, în frig și'n golătate.

28 Lăsându-le deoparte pe cele din afară, ceea ce zilnic mă'mpresoară e grija pentru Bisericile toate.

29 Cine este slab și eu să nu fiu slab? Cine se poticnește și eu să nu ard?

⁴Într'o biciuire se aplicau exact treizeci și nouă de lovituri, spre a nu fi depășit numărul maxim de patruzeci, prescris în Dt 25, 3.

⁵ = Lapidat.

30 Dacă trebuie să mă laud, cu slăbiciunile mele mă voi lăuda.

31 Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus, Cel ce este binecuvântat în veci, știe că nu mint.

32 În Damasc, dregătorul regelui Areta păzea cetatea Damascului, ca să mă prindă,

33 dar printr'o fereastră'n zid m'au coborât într'un coș; și-am scăpat din mâinile lui.

2 Corinteni 12

1 Trebuie să mă laud; asta nu-mi folosește, dar voi veni la vedenii și la descoperiri ale Domnului.

2 Cunosoc un om întru Hristos, care acum paisprezece ani⁶ – dac'a fost în trup, nu știu; dac'a fost în afară de trup, nu știu; Dumnezeu știe – omul acesta a fost răpit până la al treilea cer⁷.

3 Și-l știu pe acest om – fie în trup, fie în afară de trup, nu știu; Dumnezeu știe –

4 că a fost în rai și a auzit cuvinte de nespus, pe care nu-i este îngă-

⁶ Epistola a fost scrisă în anul 57, ceea ce înseamnă că extazul lui Pavel a avut loc în anul 43, pe când el se afla în Cilicia sau în Antiohia, înainte de prima sa călătorie misionară.

⁷ În limbaj simbolic: până'n adâncul cel mai înalt al cerului.

duit omului să le grăiască⁸.

⁵ Pentru omul acesta mă voi lăuda; dar pentru mine însumi nu mă voi lăuda decât numai întru slăbiciunile mele.

⁶ Că dac'aș vrea să mă laud, nu voi fi nebun, fiindcă voi spune adevărul; dar mă feresc de aceasta, pentru ca nu cumva cineva să mă creadă mai presus de ceea ce vede la mine sau decât aude de la mine.

⁷ Și pentru ca să nu mă trufesc cu bogăția⁹ descoperirilor, datu-mi-s'a mie un ghimpe în trup, un înger al Satanei să mă bată peste obraz, ca să nu mă trufesc¹⁰.

⁸ Pentru aceasta de trei ori L-am rugat pe Domnul, ca să-l îndepărteze de la mine;

⁹ și mi-a zis: De-ajuns îți este harul Meu, căci puterea Mea întru slăbiciune se desăvârșește! Așadar, foarte bucuros mă voi lăuda mai degrabă întru slăbiciunile mele, pentru ca'ntru mine să locuiască puterea lui Hristos.

⁸ Cuvinte inefabile; nu numai că nu pot fi transpuse în limbaj omenesc, dar sunt și mult prea sfinte față de nevrednicia omului.

⁹ Termenul cuprinde atât numărul, cât și valoarea excepțională (a revelațiilor).

¹⁰ E vorba de o suferință ascunsă care, în ciuda nenumăratelor ipoteze și speculații ale comentatorilor, continuă să ne rămână necunoscută.

Matei 6

²² Luminătorul trupului este ochiul¹¹; deci, dacă ochiul tău e curat, tot trupul tău va fi luminat;

²³ dar dacă ochiul tău e rău, tot trupul tău va fi întunecat. Deci, dacă lumina care se află'n tine este întuneric, cu cât mai mult întunericul!

²⁴ Nimeni nu poate sluji la doi domni, căci sau pe unul îl va urî și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va alipi și pe celălalt îl va disprețui; nu puteți să slujiți lui Dumnezeu și lui Mamona¹².

²⁵ De aceea vă spun: Nu purtați grijă pentru viața voastră ce veți mânca și ce veți bea, nici pentru trupul vostru cu ce vă veți îmbrăca; oare nu este viața mai mult decât hrana și trupul decât îmbrăcămintea?

²⁶ Priviți la păsările cerului, că nu seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în hambare, și Tatăl vostru Cel ceresc le hrănește. Oare nu sunteți voi cu mult altceva decât ele?

¹¹ Metaforă pentru lumina spirituală pe care o izvorăște sufletul; dacă sufletul în sine este întuneric, totul este întuneric.

¹² Mamona: demonul banului, al avariției, al egoismului, al posesiunilor materiale.

27 Și cine dintre voi, purtându-și grija, poate să-i adauge staturii sale un cot?

28 Iar de îmbrăcăminte de ce purtați grijă? Luați seama la crinii câmpului cum cresc: nu se ostenesc, nici nu torc,

29 dar v'o spun Eu vouă că nici Solomon, în toată slava lui, nu s'a îmbrăcat ca unul din ei!

30 Iar dacă iarba câmpului, care astăzi este și mâine se aruncă în cuptor, Dumnezeu așa o îmbracă, oare nu cu mult mai mult pe voi, puțin-credincioșilor?

31 Așadar, nu vă îngrijorați spunând: Ce vom mânca? sau: Ce vom bea? sau: Cu ce ne vom îmbrăca?

32 – deoarece pe toate acestea păgânii le caută –; că știe Tatăl vostru Cel ceresc că aveți nevoie de toate acestea;

33 ci căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și toate acestea vi se vor adăuga.

Matei 16

13 Și venind Iisus în părțile Cezareii lui Filip, i-a întrebat pe ucenicii Săi, zicând: „Cine zic oamenii că sunt Eu, Fiul Omului?”

14 Iar ei au răspuns: „Unii, Ioan Botezătorul; alții, Ilie; alții, Iere-

mia sau unul dintre profeți”¹³

15 Și le-a zis: „Dar voi, voi cine ziceți că sunt?”

16 Răspunzând Simon Petru, a zis: „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu-Cel-Viu!”

17 Iar Iisus, răspunzând, i-a zis: „Fericit ești, Simone, fiul lui Iona, că nu trup și sânge ți-au descoperit aceasta, ci Tatăl Meu Cel din ceruri.

18 Și Eu îți spun ție că tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea¹⁴ și porțile iadului nu o vor

¹³ În mentalitatea iudaică a vremii, apariția unui nou profet însemna, de fapt, reactualizarea unui precursor. Profetismul este o obsesie a așteptării mesianice; Ioan este luat drept Ilie, Iisus drept Ioan. Deși Iisus nu-și revendică dimensiunea profetică, poporul Îl recunoaște ca atare. Întrebarea lui Iisus provoacă o delimitare, mărturisită mai întâi de Petru și demonstrată apoi de El Însuși prin schimbarea la față, eveniment ce se va petrece în viitorul imediat (17, 1-8).

¹⁴ Relația semantică Petru-piatră din acest verset este următoarea: În limba greacă, primul termen este substantiv de gen masculin: o *pétros* și înseamnă „piatră” în sens generic, materie pietroasă, simbol al durității („tare ca piatra”) sau al insensibilității („inimă de piatră”), dar piatră mobilă, cu dimensiuni între pietricică și pietroi; al doilea termen e substantiv de gen feminin: e *pétra* și înseamnă eminentemente „stâncă”, aceasta fiind și simbol al imobilității („neclintit ca o stâncă”) sau al inflexibilității („voință

birui.

¹⁹ Și-ți voi da cheile împărăției cerurilor, și orice vei lega pe pământ va fi legat și în ceruri, și orice vei dezlega pe pământ va fi dezlegat și în ceruri”^{15 16}

de stâncă”). Așadar, traducerea riguros exactă a textului este: „tu ești Petru și pe această stâncă voi zidi Biserica Mea”, dar, în acest caz, ea nu mai poate reproduce jocul de cuvinte în virtutea căruia Iisus i-a schimbat lui Simon numele în Petru. Consecința exegetică este aceea că expresia „pe această piatră” (*epitávte té pétra*) nu se referă la persoana lui Petru, ci la mărturisirea acestuia din versetul 16, ca temelie a Bisericii lui Hristos. De altfel, adresându-i-Se lui Petru, Iisus fusese cât se poate de limpede: „pe această piatră (stâncă) voi zidi Biserica Mea”, nu: Biserica ta.

¹⁵ Întrebarea li se adresase tuturor ucenicilor, iar Petru este purtătorul lor de cuvânt; Iisus pare a-i răspunde numai lui pentru că vrea să-i folosească numele (Petru = piatră) spre a defini soliditatea temeliei apostolice. Că puterea extraordinară de a lega și dezlega pe pământ și în ceruri le-a fost dată tuturor apostolilor o arată explicit textul din 18, 18 ca și altele (In 20, 23). Ea se exercită în și prin Biserica întemeiată de Hristos ca segment temporal al împărăției cerurilor.

¹⁶ *Sfânta Scriptură* versiune diortosită după *Septuaginta*, redactată și adnotată de Mitropolit Bartolomeu Valeriu Anania

Tâlcuire

„De va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat; iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat.” „Ochi” este numită aici mintea, iar trup întreaga alcătuire a sufletului. Astfel, dacă mintea e simplă, în suflet e lumină; dacă mintea este vicleană, în suflet va fi întuneric. Dar ce este mintea simplă și ce este mintea vicleană? Mintea simplă este aceea care primește tot ce este scris în cuvântul lui Dumnezeu cu credința neșrămutată că totul este așa cum se spune acolo: în ea nu este loc pentru nici un fel de vicleșug sau îndoială. Mintea vicleană este aceea care se apropie de cuvântul lui Dumnezeu cu viclenie, cercetând și iscodind cu gând fățarnic. Ea nu poate să creadă de-a dreptul, ci supune cuvântul lui Dumnezeu filozofărilor sale, apropiindu-se de el nu ca un ucenic, ci ca un judecător și critic, verificându-l; iar apoi fie că îl ia în răs, fie că spune cu superioritate: „da, nu e rău”. Acest fel de minte nu are niciodată o atitudine fermă, fiindcă ea nu crede – lucru limpede – în cuvântul lui Dumnezeu, iar filozofările sale sunt totdeau-

na lipsite de statornicie: azi așa, mâine altfel. Ca atare, în ea nu-s decât îndoieli, nedumeriri, întrebări rămase fără răspuns; nimic nu e la locul său acolo și e silită să umble în întuneric, pe pipăite. Minte simplă, în schimb, vede totul limpede: pentru ea fiecare lucru are un caracter definit de cuvântul lui Dumnezeu; de aceea, totul este în ea la locul său și ea știe întocmai cum să se poarte în orice împrejurare – umblă, care va să zică, pe drumuri netede, luminate, cu deplina încredințare că acestea duc la ținta cea bună.¹⁷

¹⁷ Sfântul Teofan Zăvorâtul, *Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an*.